

Maraton

JW

July 21, 2014

Ma ei ole tegelikult suurem asi sportlane. Paar korda kuus satun ujulasse, ilusa ilmaga sõidan rattaga tööle, vahel tassivad sõbrad mu ratsutama või kanuumatkale. Igakevadine linnamaraton on ainus üritus, mille jaoks ma natuke rohkem treenin. Perekonnatraditsioon ikkagi. Juba minu isa võttis selle igal aastal ette ja niipea kui ma juba oma jalgadel seisin, hakkas ta mind lastejooksudele kaasa vedama. Esimese täismaratonil läbisin viieteistkümmeselt ja sellest ajast pole ma ühtegi kevadet vahele jätnud. Kuidas siis seegi kord teisiti.

Maratoniga ei ole päris nii, et hommikul tuleb mõte, siis lähed vehkled neli tundi ja õhtul vajud, linnuke kirjas, teleka ette. Maraton algab mitu päeva varem. Mina näiteks kõnnin juba töönädala keskel ringi nagu udus, unustan telefonile vastates oma nime öelda või lõunal käia. Küll aga ei saa ma rahulikult mööda minna spordipoe vitriinist. Ikka tundub, et tossutallad on läbi kulunud või et dressipüksid tahaksid vahetamist saada. Oma arust ma nagu ei astugi sinna poodi sisse, aga õhtul koju jõudes leian kotist millegipärast uue pulsikella. Ma räägin, täielik udupea.

Maratonipäev on tõeline riigipüha. Hümnid just päris ei mängita, aga piduliku vanniskäigu koos hommikusöögiga luban ma endale küll. Mis sellest, et õhtuks saan nagunii higine ja tolmuporine olema. See käibki medalite ette, mida riigipühadel ju ka ometi tublimatele rinda riputatakse.

Dressid korralikult triigitud, peakohtunikule lilled kaasas, astun ma stardipaiga poole, mis, nagu igal aastal, raekoja platsile üles sätitud on. Ma ei ole muidugi mingi proff ega trügi kuskile esiridadesse, mulle sobib minu neljakohaline rannanumber küll. Juba teadmine, et ma saan maailma tippudega koos samu munakive pidi joosta, teeb minu päeva ilusaks. Sulen silmad, keeran näo kevadpäikese poole ja ootan stardipauku.

Raekoja kell lööb.

Nüüd ...

Kohe ...

Aga pauku ei käi. Selle asemel kõhatab keegi katseks läbi valjuhääldite. Teen silmad lahti ning näen peakohtunikku veoauto kasti improviseeritud poodiumile rändkarikaga kaunistatud laua kõrvale ronimas. Tavaliselt peaks ta seal seisma stardipüstoliga, aga seekord on tema käes mikrofon.

"Lugupeetud spordisõbrad! Mul on hea meel, et teid sel kaunil maihommikul nii palju meie iga-aastasele, järjekorras kahekümne viiendale linnamaratonile kogunenud on! Nagu ütleb meie lugupeetud president, innovatsioon algab igaühest enesest ja seekord otsustasime me ka jooksvõistluse natuke teistmoodi korraldada. Täna maratonil ei ole finišijoont."

Enne juttu ajanud rahvahulk vakatab. Kõik jõllitavad vaheldumisi üksteist ja poodiumil seisvat mehikest, kes ilmselgelt naudib oma sõnade mõju.

"Jah, te kuulsite õigesti. Täpsemalt, finišijoon on küll olemas, aga teie ei tea, kus see asub. Te ei tea ka, kui pikk on distants. Tõsi, kümnekilomeetrine ring on ka seekord linnatänavatele maha märgitud, kuid tavapärase nelja korra asemel peate te seda läbima kas rohkem või vähem. On teie enda valik, kui kiiresti te jooksete või mitu ringi otsustate teha. Need, kes lõpetavad liiga vara, diskvalifitseeritakse. Võidab see, kes esimesena finišijoone ületab. Lihtne, eks ju? Ma loodan, et küsimusi ei ole? Hakkame siis peale."

Laija naeratusena paneb kohtunik mikrofoni käest ning võtab püstoli. Kõlab pauk ja kõigil kohaletulnutel vallandub selle peale jooksurefleks. Hetk tagasi nägusid vallanud segadus on asendunud millegi tuttavliku ja kindlaga. Kui me ei sa aru, mis meiega just praegu juhtus, siis teeme vähemalt midagi, mida me oskame. Ja paneme jooksu.

- - - - -

Esimesed paar kilomeetrit mööduvad nagu tavaliselt. Enamus järgib oma sisseharjunud taktikat - kes üritab kohe alguses ettepoole trügida, kes hoiab jõudu hilisemaks. Mõni üksik teeb katset stardis spurtida. Äkki ootab mõtteline finišijoon juba saja meetri kaugusel? Väga palju järgimist sprinterid kummatigi ei leia. Kas on mass oma rutiinis liiga kinni või ei peeta saja meetri teooriat eriti tõenäoliseks. Tõesti, milleks nii lühikese maa pärast sellist tsirkust teha?

Aga kui finiš ei saabu kohe, siis kuna õieti? Järgemööda hakkab see küsimus vaevama kõiki võistlusele tulnud. Rahvasportlased jooksjaterivi

tagaosas lahkavad teemat isekeskis juteldes; profid, kes pärast varaste üritajate väsimist ette jäävad, närivad niisama omaette vaikselt huuli.

Viis kilomeetrit.

Kuus.

Seitse.

Ikka veel tundub tõenäoline, et suurem osa teest on ees. Aga võibolla ei taha keegi endale tunnistada, et kogu aastane treeningprogramm sai ilma asjata läbi tehtud? Ettevõtmisesse on investeeritud sellises koguses aega ja raha, et aju tõrgub investeringust lahti laskmast. Kui juba nii palju pingutasid, siis pinguta veel.

Kümme kilomeetrit.

Kaksteist.

Viisteist.

Esimesed loobujad on juba kõrvale astunud. Mille nimel sa rabeled, kui sa ei tea, kuidas oma jõudu jaotada. Kogu aeg esimesena püsida ei jaksa keegi. Suurem osa rahvasportlasi sörgib veel vaevu, liidergrupp on sõlminud sõnatu kokkuleppe ning selle liikmed veavad jooksu korrapäraste intervallidega. Hoian ennast kuskile vahepeale. Esimesed heidetakse, tagumised tapetakse, keskmised koju tulevad. Olgu tee nii pikk kui tahes.

Kakskümmend kilomeetrit.

Kakskümmend viis.

Kolmkümmend.

Neljakümne kahe kilomeetri läbimise peale välja timmitud organismid hakkavad väsima. Allesjäänud rahvasportlased jalutavad ja naudivad ilma ega mõtle enam üldse võistlusele. Liidergupp on lagunenu mitmeks samal põhimõttel toimivaks seltskonnaks, kes üritavad üksteisest ette rebida. Mõnel õnnestub see vahel mingiks maaks, aga siis tabab neid motivatsioonikriis ja jälitajad lastakse jälle kannule. Äkki oli finiš just sel ajal ära, kui meie juhtisime? Äkki tõesti. Või siis mitte.

Nelimümmend kilomeetrit.

Nelikümmend kaks.

Nelikümmend kaks sada üheksakümmend viis.

Tavamaraton oleks nüüd läbi, aga kas ka see? Osa rahvast lõpetab, sest joon võis ju ka õige koha peal olla. Ja jaks on otsas nagunii. Kel võhma rohkem, pusib edasi. Rahvasportlastest pole enam jälgegi, profid rabelevad nüüd igauks enda eest. Mina vaatan oma uhiuut pulsikella ja arvan, et võib vast natuke veel. Kasvõi huvi pärast, et kaua ma vastu pean. Polegi kunagi nii palju jooksnud.

Nelikümmend viis kilomeetrit.

Viiskümmend.

Kuuskümmend.

Kas võib juhtuda, et finiš jääb veel kaugemale? Äkki on see viimase mehe jooks, kus joon tõmmatakse hetkel, mil eelvimane võistleja loobub? Enamus proffe on nüüdseks lõpetanud, sest nende organismid ei talu standardist suuremaid koormusi. Tegelikult ongi järel veel ainult käputäis harrastajaid, kes moodustavad ühtse grupi ja kes omavahel juba tükk aega ei võistle. Võit pole enam kellegi jaoks oluline. Nüüd võisteldakse iseendaga. Kas mul jätkub motivatsiooni joosta eesmärgi poole, mida ma ei tea, või mis oli juba ammu ära, nii et ma teda tähelegi ei pannud?

Ja korruga mõistan ma seda võistlust. See ei ole jooks. See on elu koos oma määramatuse ja mõttetusega. Jooks, mille starti sa küll tulid, aga mille lõppu sa ise ei vali. Keegi teine ütleb sulle pärast, kas sul läks hästi või mitte.

Kunagi.

Võib-olla.

Või siis mitte.

- - - - -

Kümnenda ringi lõpetab seesama seltskond praktiliselt ilma kadudeta juba õhtuhämaruses. Ringe ei loe keegi tegelikult enam ammu, kõik sörgivad üsna automaatkäigul. Kui viimane meie seast üle saja kilomeetri joone jõuab, kostub kõlaritest korruga peakohtuniku hääl.

"Lugupeetud jooksjad! Õnnitleme teid ülesnäidatud mehisuse eest. Me laseks teil veel joosta, aga korraldajad on ka inimesed ja tahavad koju minna. Finiš oli ära juba ammu ja võistluse võitis härra M., kes sai aga paraku veidi aega pärast lõpetamist südameataki. Kahjuks ei õnnestunud arstidel tema elu päästa ja nii jääb rändkarikas seekord välja andmata. Aga pole hullu midagi, järgmisel kevadel on teil kõigil taaskord võimalus selle suurepärase trofee nimel võistelda. Harjutage siis hoolega ja kiiremini, kõrgemale, kaugemale ja sport on terviseks ja mis seal veel oligi. Kohtumiseni järgmisel aastal!"

Allesjäänud seltskond vaatab üksteisele otsa. Ei, sõnu ei ole enam vaja ja ega keegi ei jaksagi neid kuuldavale tuua. Kõik tahavad vaid üht.

Ja nii pöördub seltskond üheteistkümnendale ringile.

Kuhu minulgi mujale minna. Võtan sappa ning suundun linnale laskuvasse öhe.